

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов
“ 09 ” “ 10 ” 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЮВЕЛІРНОГО МИСТЕЦТВА

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами)

Освітній рівень перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин зведено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1600/17
 (підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 17 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія ювелірного мистецтва» для студентів за напрямом підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами).

Розробник: доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка
Коновалова Ольга Володимирівна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «04» жовтня 2017 року № 2

Т.в.о. завідувача кафедри
образотворчого мистецтва

О. В. Коновалова

(підпис)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
Змістовий модуль 1. Історія ювелірного мистецтва Близького і Далекого Сходу (середньовіччя) та Західної Європи (XVII-XVIII ст.)	8
Змістовий модуль II. Історія ювелірного мистецтва Європи XIX- початку XXI ст ..	10
Навчально-методична карта дисципліни	13
V. Плани практичних занять	14
VI. Завдання для самостійної роботи.....	18
Карта самостійної роботи бакалавра.....	21
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	22
VIII. Методи навчання	24
IX. Методичне забезпечення курсу.....	25
X. Рекомендована література (основна, додаткова)	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Об'єктом уваги даного курсу є ювелірне мистецтво Близького і Далекого Сходу а також Західної Європи XVII- початку XXI ст. Знання та навички, отримані студентами в результаті вивчення дисципліни, необхідні для вирішення конкретних завдань, пов'язаних зі створенням власних робіт у галузі ювелірного мистецтва.

Програма курсу включає короткий зміст лекційного матеріалу, питання для самоконтролю та семінарських занять. Курс розкриває основні етапи розвитку ювелірного мистецтва народів різних часів і стилів; класифікацію і асортимент художніх виробів з металу, інших матеріалів і ювелірного каміння, з основними елементами художнього оформлення ювелірних виробів; знайомить студентів з використовуваними сплавами і характеристиками ювелірних вставок (каміння); дає огляд основних етапів історії ювелірної справи арабського Сходу, Індії, Китаю, Японії та Західної Європи XVII – початку XXI ст.

Особливості декоративно-орнаментального вирішення ювелірних виробів розглядається як галузь декоративно-прикладного мистецтва.

Крім системи знань, студенти отримують певний комплекс навичок, необхідних для професійної діяльності майбутніх фахівців.

Метою даного курсу є отримання студентами теоретичних основ з історії ювелірного мистецтва, ювелірної справи, придбання практичних навичок. Розглядаються різні види композиційного рішення ювелірних виробів з метою розвитку інформаційної бази та професійних знань.

Завданням дисципліни є розвиток творчого і образно-асоціативного мислення студентів, що вивчають основні етапи, створення форми і декоративного оформлення ювелірних виробів, формування базових компетенцій художника:

- *мистецтвознавчої*: володіння знаннями про класифікацію видів мистецтва, специфіку образотворчого мистецтва, характерні особливості художньо-образної мови його різних видів та жанрів;

- розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- здатності до самостійної художньо-творчої діяльності у галузі образотворчого мистецтва;
- здатності проводити мистецький аналіз творів мистецтва, спираючись на знання фахових дисциплін, вміти розкривати особливості їх художньої мови;
- володіння фаховою термінологією;
- *художньо-творчої*: здатність до самостійної художньо-творчої діяльності у галузі образотворчого мистецтва та у всіх його видах;
- здатності виконувати експериментальні дослідження художньо-творчого характеру, використовувати у професійній діяльності новітні художні технології, удосконалювати власну професійну майстерність та мистецьку етику;
- *художньо-технологічної*: здатності демонструвати навички роботи з сучасними художніми матеріалами й техніками відповідно до специфіки того чи іншого виду образотворчого мистецтва з урахуванням властивостей матеріалів, особливостей площинного чи об'ємного вирішення задуму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні етапи історії ювелірного мистецтва як виду декоративно-прикладного мистецтва;
- спеціальну термінологію;
- класифікацію і асортимент художніх виробів з металу, інших матеріалів і виробних каменів;

Вміти:

- аналізувати форму ювелірних виробів;
- визначати за орнаментальному і декоративного оформлення ювелірних виробів історичний період і територіальну належність;

- вільно орієнтуватися в стильових особливостях різних історичних і національних ювелірних виробках;
 - орієнтуватися в трендах моди, стильових напрямках;
- відрізняти метали та сплави, користуючись спеціальними приладами.

Навчальний матеріал семестру складається з двох навчальних модулів.

Загалом на курс виділено 150 годин (4 та 5 семестри), тобто 5 кредитів ECTS, з яких 70 години – аудиторні, з них 40 – лекційні, 30 – практичні, 70 – розраховані на самостійне закріплення студентами отриманих знань, 10 годин відведено для модульного контролю. Форма контролю – залік (4 та 5 семестри).

На 5 семестр фактично виділено 90 годин, з яких 42 – аудиторні, з них – 24 – лекційні, 18 – практичні, 6 – модульний контроль, 42 годин відведено на самостійну роботу. Семестр завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія ювелірного мистецтва

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Курс підготовки фахівців	Напрямок підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3</p> <p>Змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 90</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво»</p> <p>Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» (за видами)</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>нормативна</p> <p>Рік підготовки: 3</p> <p>Семестр: 5</p> <p>Аудиторні заняття: 42 год.</p> <p>Лекції: 24 год.</p> <p>Практичні: 18 год.</p> <p>Модульний контроль: 6 год.</p> <p>Самостійна робота: 42 год.</p> <p>Вид контролю: залік</p>

II. Тематичний план навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичні заняття	Самостійна робота	Семестровий контроль	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Історія ювелірного мистецтва Близького і Далекого Сходу (середньовіччя) та Західної Європи (XVII-XVIII ст.)								
1	Ювелірне мистецтво країн Арабського Сходу та Індії.	12	6	4	2	6		
2	Ювелірне мистецтво Китаю та Японії	14	6	4	2	6		2
3	Ювелірне мистецтво Західної Європи XVII ст.	12	6	4	2	6		
4	Ювелірне мистецтво Західної Європи XVIII ст.	12	4	2	2	6		2
Разом		50	22	14	8	24		4
Змістовий модуль II. Історія ювелірного мистецтва XIX – початку XXI ст.								
5	Ювелірне мистецтво західної Європи XIX ст.	12	6	4	2	6		
6	Ювелірне мистецтво XX – початку XXI ст.	14	8	4	4	6		
7	Розвиток ювелірного мистецтва на теренах України	14	6	2	4	6		2
Разом		40	20	10	10	18		2
Разом за семестр		90	42	24	18	42		6

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Історія ювелірного мистецтва Близького і Далекого Сходу (середньовіччя) та Західної Європи (XVII-XVIII ст.)

Тема 1. Ювелірне мистецтво країн Арабського Сходу та Індії (4 год.)

Витоки ювелірики Індії: скарби Хараппи, Мохенджо-Даро, Калібангана, Лотала. Матеріали. Функціональні типи: тіка, ножні та наручні браслети, нагрудні прикраси. Мистецтво огранки алмазів. Орнаменти й мотиви. Рослинні мотиви Канпхул, Чампакалі. Золоті прикраси з Кундану. Мистецтво емалі Менакарі.

Своєрідність мусульманської творчості як відображення релігійних принципів ісламу. Загальні риси ювелірства мусульманських держав: домінування декоративності, відсутність зображень живих істот, абстрактний килимовий геометричний, рослинний декор. Зв'язок із каліграфією. Типологічні різновиди прикрас. Матеріали. Особливості обробки. Ювелірне мистецтво Ірану: сосуди з золота й срібла, чеканка, лиття, гравіювання.

Рекомендована література:

основна: [1],[3],[6],[8],[10].

додаткова: [4],[5],[8],[9],[10].

Електронні ресурси: [6], [7],[9].

ТЕМА 2. Ювелірне мистецтво Китаю та Японії (4 год.)

Світоглядна система Давнього Китаю. Вплив міфології, релігії та філософії на формування китайського ювелірного мистецтва. Символіка орнаменту та кольору. Типологічні різновиди прикрас. Матеріали. Особливості обробки. Підкреслення кольору і природної фактури напівдорогоцінних мінералів (нефрит, бурштин).

Особливості японського ювелірства: зв'язок з природою, асиметрія, відчуття матеріалу, художній синтез, повтор мотивів, відсутність перспективи. Мистецтво цуби. Кандзаши – прикраси для зачісок. Сучасні світові ювелірні японські бренди – Mikimoto, Akaya Nishi, Inori, Ginza Tanaka.

Рекомендована література:**основна:** [5],[9],[10].**додаткова:** [6],[7],[8],[13].**Електронні ресурси:** [1],[3],[5],[7].**ТЕМА 3. Ювелірне мистецтво Західної Європи XVII ст. (4 год.)**

Вплив естетики бароко на ювелірне мистецтво. Франція як законодавець моди в царині ювелірних прикрас. Типологія виробів (броші-розетки, кільце-склаваж, кулони, помандери, пряжки для взуття). Сюжети. Домінуючі метали та мінерали (барокові перли). Англійське художнє срібло. Срібло королеви Анни (1665-1714). Ювелір-художник Р. Адам.

Німеччина. Художнє срібло майстрів сім'ї Ямніцер з Нюренбергу, кінець XVI- поч. XVII століття. Емалі І.М. Дірлінгера. Майстер Еліас Гайер, Лейпціг, поч. XVII ст.: кубки у вигляді страусів, кубки з мушлів моллюсків.

Рекомендована література:**основна:** [2],[3],[5],[9],[10].**додаткова:** [1],[2],[3],[4],[6],[12],[13].**Електронні ресурси:** [1],[3],[5],[7].**ТЕМА 4. Ювелірне мистецтво Західної Європи XVIII ст. (2 год.)**

Естетика рококо в ювелірному мистецтві. Зміни в пластичних та композиційних рішеннях. Основні форми і типи прикрас. Метали та мінерали: першість діаманту. Парюра як гарнітур прикрас. Прикраси для зачісок: булавки-«цитернадель», егрети. Квіткові мотиви (букети).

Вплив античності та ідей Просвітництва на ювелірне мистецтво другої половини XVIII століття. Рівновага форм, гармонійність пропорцій, стриманість та впорядкованість декору. Античні мотиви: грецький меандр, листя аканту, лавра, дуба, розетки і пальмети, медальони. Поява нових матеріалів і технік (емалеві портретні мініатюри, веджвудські неглазуровані бісквіти, техніка ажурної філіграні). Діадема як домінанта парюри.

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[10].

додаткова: [2],[3],[4],[6],[7],[9],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[6],[7].

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Історія ювелірного мистецтва
XIX- початку XXI ст.**

ТЕМА 5. Ювелірне мистецтво західної Європи XIX ст. (4 год.)

Епоха Наполеона Бонапарта і вплив стилю ампір на формування ювелірного мистецтва. Оздоблення посуду, зброї, особистих прикрас. Стилїстика оздоблення, матеріали. Архітектори-проектувальники ювелірних виробів Персьє, Фонтен. Вироби придворних майстрів Наполеона: Ж. Б. Одіо та М. Г. Бьєнне. Ніто Етьєнн (1750-1809) – корона для Наполеона Бонапарта.; Кастеллані Піо Фортунато (Італія) (1793-1865) – засновник сімейної майстерні, відродження античної техніки золотої філіграні і зерні. Фаберже Карл (1846-1920) - глава всесвітньовідомої російської ювелірної фірми.

Художні особливості ювелірних прикрас доби історизму. Орієнтація на відтворення історичних стилів. Провідні європейські фірми та майстри. Франсуа-Дезіре (1802-1855) - видатний французький ювелір. Фірма сім'ї французьких ювелірів Вевер (Ернест і сини Поль, Анрі) та її розквіт у другій половині XIX століття.

Стиль модерн та формування нових естетичний і художніх уподобань у європейському ювелірному мистецтві на межі XIX–XX століть. Поєднання дорогоцінних матеріалів з емалями й кольоровим склом, кісткою, рогом. Поява та діяльність ювелірних фірм: Тіффані (з 1837, США), Картьє (з 1847, Франція), Булгарі (з 1884, Італія), Бушерон (з 1858, Франція). Провідні майстри: Рене Лалік, Гастон Лафіт, Анрі Вевер (Франція), Луїс Масрієра (Іспанія).

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[9],[10].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[6],[7].

ТЕМА 6. Ювелірне мистецтво ХХ – початку ХХІ століття (4 год.)

Ювелірне мистецтво першої половини ХХ ст., аналіз основних тенденцій. Народження європейського ювелірного авангарду. Поширення біжутерії. Коко Шанель, Ельза Скіапареллі та їх внесок у ювелірне мистецтво. Сальвадор Далі та його ювелірні вироби.

Стиль ар деко та його вплив на ювелірне мистецтво 20-30-х років. Стилістичні особливості прикрас. Діяльність провідних ювелірних фірм: Картьє, Ван Кліф і Арпельс, Шоме, Булгарі. Провідні майстри стилю: Жан Фуке (1899-1984), Жерар Сандоз (1902-1995), Раймонд Тампліє (1891-1968), Жан Деспре (1889-1980), Жан Дюнан (1877-1942).

Основні напрямки розвитку ювелірного мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ століття. Формування нових естетичних художніх уявлень в авторському ювелірному мистецтві. Нові технології, нетрадиційні матеріали. Аналіз колекцій провідних європейських ювелірних будинків і дизайнерів. Еволюція авангардних ідей в творчості провідних шкіл та ювелірів авангардного напрямку: Тед Нотен, Кім Бак, Найомі Філмер. Перссон Сігурд (1914-2003) - класик скандинавського ювелірного дизайну ХХ століття. Жонеманн Жиль – французький ювелір, один з переможців конкурсу «Алмазна Міжнародна премія Де Бірс» (DIA) 1975 року.

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[9],[10].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5].

ТЕМА 7. Розвиток ювелірного мистецтва на теренах України (2 год.)

Скіфське золотарство. Типологія виробів, матеріали, сюжети. Ювелірні вироби з курганів Товста Могила, Чортомлик (Дніпропетровська обл.), Солоха, Гайманова Могила (Запорізька обл.).

Ювелірні прикраси раннього середньовіччя на Україні. Поховання поблизу с. Глоси Кіровоградської обл. VII – VIII ст. Скарби поблизу сел Мартинівка і Сахнівка Черкаської області.

Характерні риси ювелірного мистецтва Київської Русі. Типологія виробів: шейні гривні, браслети, вісочні кільця, колти, браслети-наручі, очілья. Техніки. Виїмчата та перегородчата емалі. Майстер емалі Лазар Богша. Філігрань.

Київські скарби: ритуальні браслети-наручі, колти XII-XIII ст. Амулети-змійовики.

Українське золотарство доби Відродження та бароко. Впливи Заходу (Аусбург, Нюрнберг) та Сходу (Османська імперія через посередництво Кракова та Любліна). Діяльність львівських ювелірів.

Особливості народних жіночих прикрас як складової національного вбрання: типологія (дукачі, персні-напалки, сережки), матеріали. Сільське, непрофесійне ювелірство XIX століття. Київ, міста Лівобережної України: Ніжин, Глухів. Гуцульщина: династії майстрів-мосяжників (Дмитро та Никола Дудчаки, Медвідчуки, Федюки). Майстри-ювеліри, народні ремісники: І. Тинкалюк, І. Кіщук, М. Якиб'юк.

Рекомендована література:

основна: [4].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5].

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія ювелірного мистецтва»

Разом за семестр: 90 год., лекції – 24 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 42 год.,
модульний контроль – 6 год.

Модулі	Модуль 1				Модуль 2		
Назва модуля	Історія ювелірного мистецтва Близького і Далекого Сходу (середньовіччя) та Західної Європи (XVII-XVIII ст.)				Історія ювелірного мистецтва XIX – початку XXI ст.		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Ювелірне мистецтво країн Арабського Сходу та Індії. (4 год.)	Ювелірне мистецтво Китаю та Японії (4 год.)	Ювелірне мистецтво Західної Європи XVII ст. (4 год.)	Ювелірне мистецтво Західної Європи XVIII ст. (2 год.)	Ювелірне мистецтво західної Європи XIX ст. (4 год.)	Ювелірне мистецтво Європи XX – початку XXI ст. (4 год.)	Розвиток ювелірного мистецтва на теренах України (2 год.)
	2 бали	2 бали	2 бали	1 бал	2 бали	2 бали	1 бал
Теми практичних занять	Ювелірне мистецтво Індії. (2 год.)	Ювелірне мистецтво Японії (2 год.)	Ювелірне мистецтво Західної Європи доби бароко. (2 год.)	Ювелірне мистецтво доби рококо (2 год.)	Ювелірне мистецтво стилю модерн (2 год.)	Ювелірне мистецтво стилю ар деко (4 год.)	Жіночі народні прикраси як складова національного костюму (4 год.)
	1+10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	2 + 20 бал.	2 + 20 бал.
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25+25=50 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)		
Бали за модуль	121				100		
Підсумковий рейтинговий бал	221 бал (коефіцієнт успішності: 2,21)						

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Історія ювелірного мистецтва Близького і Далекого Сходу (середньовіччя) та Західної Європи (XVII-XVIII ст.)

Тема 1. Ювелірне мистецтво Індії (2 год.)

План заняття

1. Дослідження стилістики прикрас Індії, характеристики технік обробки металу, використовуваного ювелірного каміння.
2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в традиціях ювелірства Індії.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).
4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3)

Рекомендована література:

основна: [1],[3],[6],[8],[10].

додаткова: [4],[5],[8],[9],[10].

Електронні ресурси: [6], [7],[9].

Тема 2. Ювелірне мистецтво Японії (2 год.)

План заняття

1. Дослідження стилістики прикрас Японії, характеристики технік обробки металу, використовуваного ювелірного каміння.
2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в традиціях ювелірства Японії.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).
4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3)

Рекомендована література:**основна:** [5],[9],[10].**додаткова:** [6],[7],[8],[13].**Електронні ресурси:** [1],[3],[5],[7].**Тема 3. Ювелірне мистецтво Західної Європи доби бароко. (2 год.)****План заняття**

1. Дослідження стилістики барокових прикрас, характеристики технік обробки металу, використовуваного ювелірного каміння.
2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в традиціях доби бароко.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).
4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3)

Рекомендована література:**основна:** [2],[3],[5],[9],[10].**додаткова:** [1],[2],[3],[4],[6],[12],[13].**Електронні ресурси:** [1],[3],[5],[7].**Тема 4. Ювелірне мистецтво доби рококо (2 год.)****План заняття**

1. Дослідження стилістики прикрас доби рококо, характеристики технік обробки металу, використовуваного ювелірного каміння.
2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в традиціях стилю рококо.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).

4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3)

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[10].

додаткова: [2],[3],[4],[6],[7],[9],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[6],[7].

Змістовий модуль II. Історія ювелірного мистецтва

XIX - початку XXI ст.

Тема 5. Ювелірне мистецтво стилю модерн (2 год.)

План заняття

1. Дослідження стилістики прикрас в стилі модерн, характеристики технік обробки металу, використовуваного ювелірного каміння.
2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в стилі модерн.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).
4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3).

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[9],[10].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[6],[7].

Тема 6. Ювелірне мистецтво стилю ар деко (4 год.)

План заняття

1. Дослідження особливостей стилістики прикрас ар деко, характеристики технік обробки металу, використовуваного ювелірного каміння.

2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в стилістиці ар деко.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).
4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3)

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[9],[10].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5].

Тема 7. Жіночі народні прикраси

як складова національного костюму (4 год.)

План заняття

1. Дослідження особливостей українських народних жіночих прикрас, характеристики технік обробки металу, використовуваних мінералів.
2. Обрання типу прикраси для розробки авторського дизайну виробу в традиціях національного народного ювелірного мистецтва.
3. Створення ескізу ювелірного виробу обраного типу в графіці (графітний олівець).
4. Створення завершеного ескізу ювелірного виробу в кольорі (техніка – акварель, гуаш, аплікація – за вибором студента, формат – А3).

Рекомендована література:

основна: [4].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Ювелірне мистецтво Індії. (6 год.)

Підібрати за каталогами найкрупніших колекцій зразки використання різних матеріалів у ювелірному мистецтві Індії, знайти зразки їх застосування серед збережених пам'яток (колекції Ермітажу, музею Вікторії і Альберта).

Рекомендована література:

основна: [1],[3],[6],[8],[10].

додаткова: [4],[5],[8],[9],[10].

Електронні ресурси: [6], [7],[9].

Тема 2. Ювелірне мистецтво Японії (6 год.)

Виявити особливості ювелірики Японії на прикладі зразків з колекцій провідних музеїв світу.

Рекомендована література:

основна: [5],[9],[10].

додаткова: [6],[7],[8],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[7].

Тема 3. Ювелірне мистецтво Західної Європи доби бароко. (6 год.)

Знайти, дослідити та проаналізувати особливості композиції та тематики ювелірних виробів стилю бароко та класицизму. Провести компаративний аналіз творів з провідних світових музейних колекцій.

Рекомендована література:

основна: [2],[3],[5],[9],[10].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[6],[12],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[7].

Тема 4. Ювелірне мистецтво доби рококо (6 год.)

Дослідити зв'язок особливостей жіночого костюму та ювелірного мистецтва доби рококо. Визначити основні музейні колекції, де зберігається костюм та ювелірна спадщина стилю рококо. Проаналізувати композицію, техніки обробки металу та застосовуване ювелірне каміння.

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[10].

додаткова: [2],[3],[4],[6],[7],[9],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[6],[7].

Тема 5. Ювелірне мистецтво стилю модерн (6 год.)

Підібрати низку зразків французького та англійського виробництва (за вибором студента), створених в період розвитку стилю модерн, дослідити стилістику, технологію обробки металу та ювелірного каміння, обрати тип прикраси, яку буде розроблятися на практичному занятті (каблучка, сережки, браслет, підвіска, брошка – за вибором студента), дослідити аналоги з зазначеного періоду.

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[9],[10].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5],[6],[7].

Тема 6. Ювелірне мистецтво стилю ар деко (6 год.)

Підібрати низку зразків французького, іспанського виробництва (за вибором студента), дослідити стилістику, технологію обробки металу та ювелірного каміння, обрати тип прикраси, яку буде розроблятися на практичному занятті (каблучка, сережки, браслет, підвіска, брошка – за вибором

студента), дослідити аналоги з зазначеного періоду.

Рекомендована література:

основна: [2],[5],[7],[9],[10].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5].

Тема 7. Жіночі народні прикраси

як складова національного костюму (6 год.)

Знайти, дослідити та проаналізувати художні особливості жіночих народних прикрас етнографічних регіонів України з національних та приватних музейних колекцій. Виявити характерні риси й відмінності типології, використання матеріалів та технологій.

Рекомендована література:

основна: [4].

додаткова: [2],[3],[6],[9],[10],[11],[13].

Електронні ресурси: [1],[3],[5].

**КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
з дисципліни «Історія ювелірного мистецтва»**

Змістовий модуль та теми курсу	Кількість годин	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I.			
Історія ювелірного мистецтва Близького і Далекого Сходу (середньовіччя) та Західної Європи (XVII-XVIII ст.)			
Ювелірне мистецтво Індії	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Ювелірне мистецтво Японії	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Ювелірне мистецтво Західної Європи доби бароко	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Ювелірне мистецтво доби рококо	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Разом годин:	24	Разом балів:	20
Змістовий модуль II.			
Історія ювелірного мистецтва XIX - початку XXI ст.			
Ювелірне мистецтво стилю модерн	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Ювелірне мистецтво стилю ар деко	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Жіночі народні прикраси як складова національного костюму	6	<i>Практичне заняття</i>	5
Разом годин:	18	Разом балів:	15
Разом	42	Разом за семестр	35

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів з дисципліни «Історія ювелірного мистецтва» оцінюються за принципом поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 7.1-7.3.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	1	12	12
2	Відвідування практичних занять	1	9	9
2	Робота на практичному занятті	10	9	90
3	Самостійна робота	5	7	35
3	МКР	25	3	75
Підсумковий рейтинговий бал				221

Таблиця 7.2

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ТЕМАМИ

Поточне тестування та самостійна робота									Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	МКР			
18	18	18	17	25+25=50	18	29	28	25	221	2,21	100

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.
- **Представлення творчих робіт.**

Таблиця 7.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FХ	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-творчої роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) з застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: виконання творчих завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:
індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з електронними каталогами та науковими джерелами; з офіційними сайтами музеїв.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ репродукції творів майстрів;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ електронна бібліотека з дисципліни

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Аронова Н. Ювелирные изделия. Справочник-энциклопедия/ Н. Аронова. – М.: Ювелир, 1996. – 352 с.*
2. Беннет Д. Ювелирное искусство/Д. Беннет, Д. Маскетти. – М.: Арт-родник, 2005. – 492 с.*
3. Большая иллюстрированная энциклопедия древностей/ пер. на русский Б. Михайлова. – Прага: Артия, 1980. – 496 с.*
4. Врочинська Ганна. Українські народні жіночі прикраси ХІХ – початку ХХ століть. – Київ, Родовід, 2007. – 240 с.
5. Константинова С. История декоративно-прикладного искусства: Конспект лекций/С. Константинова. – Ростов н/Д.: Феникс, 2004. – 192 с.*
6. Молотова В. Декоративно-прикладное искусство: Учеб. пособие/ Н. Молотова. – М. ФОРУМ, 2013. – 288 с. *
7. Моран А., де. История декоративно-прикладного искусства/А. де Моран. – М.: Издательство В. Шевчук, 2011. – 672 с.*
8. Никифоров Б. Ювелирное искусство: Учеб. пособие/Б. Никифоров, В. Чернова. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006. – 249 с.*
9. Флеров А. Материаловедение и технология художественной обработки металлов/А. Флеров. – М.: Изд-во «В. Шевчук», 2001. – 288 с.*
10. Шаталова И. Стили ювелирных украшений / И. Шаталова. – М.: «6 карат», 2004. – 104 с.

Додаткова:

1. Все о самых знаменитых драгоценных камнях. Иллюстрированная энциклопедия. – Вильнюс: УАВ «Bestiary», 2012. – 96 с.
2. Драгоценные камни. Гид по миру ювелирных секретов. – М.: ЭКСМО, 2011. – 288 с.

3. Дронова Н. Ювелирные изделия. Справочник. Энциклопедия: Классификация. Описание. Оценка/ Н. Дронова. – М.: Издательский центр «Ювелир», 1996. – 325 с.
4. Кибалова Л. Иллюстрированная энциклопедия моды/Л. Кибалова, О. Гербенова, М. Ламарова. – Прага: Артия, 1988. – 608 с.
5. Куманин И. Материалы для ювелирных изделий/ И. Куманин, Б. Лившиц. – М.: Астрель, 2013. – 290 с.
6. *Маркова Г. Немецкое художественное серебро XVI-XVIII веков в собрании Государственной Оружейной палаты/Маркова. – М.: Искусство, 1975. – 199 с.**
7. *Нанн Дж. История костюма. 1200-2000/Дж. Нанн. – М.: Астрель, АСТ, 2008. – 343 с.**
8. Постникова-Лосева М. Золотое и серебряное дело XV-XX веков/ М. Постникова-Лосева, Н. Платонова, Б. Ульянова. – М.: Наука, 1983. – 318 с.
9. *Пыляев М. Драгоценные камни. Их свойства, местонахождение и применение/М. Пыляев. – СПб.: СЗКЭО, М.: «ОНМКС», 2008. – 192 с.**
10. Раффаэлли М. Ювелирные украшения. Искусство выбирать лучшее/ М. Раффаэлли. – М.: ЭКСМО, 2015. – 208 с.
11. Русакова А. Ювелирные изделия/А. Русакова. – М.: Мир энциклопедий Аванта+, 2008. – 184 с.
12. *Тимощук Н. Ювелирные тайны/Н. Тимощук. – Казань: Филиал ОАО «ТАТМЕДИА» «ПИК «Идел-Пресс», 2012. – 256 с.**
13. Ювелирное искусство и материальная культура. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитаж, 2003. – 148 с.

Електронні ресурси

1. Энциклопедія художнього металу. – Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.artmetal.org.ua/%d1%96%d0%bd%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f/>

2. Иванина А. История ювелирного искусства/ А. Иванина. – Электронный ресурс. – Режим доступа:

http://www.treeland.ru/article/pomo/gems/The_history_of_jewellery_art

3. Искусство ювелирного дизайна. От идеи до воплощения. – Электронный ресурс. – Режим доступа: http://jb.com.ua/index.php?catid=14:2011-08-27-20-32-16&id=54:2011-08-28-22-48-48&Itemid=5&option=com_content&view=article

4. История ювелирного дизайна. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://tdsg.ru/page216.html>

5. История ювелирного искусства. Исторический обзор. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://uvelirmaster.kiev.ua/pryzhok-v-istoriyu/istoriya-yuvelirnogo-iskusstva-2/>

6. История ювелирного искусства и украшений. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.dragkam.ru/statyau.html>

7. Официальный сайт Государственного Эрмитажа. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage/>

8. Срібло Японії – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://images.google.ru/imgres?imgurl=http://img0.liveinternet.ru/>

9. Ювелірне мистецтво Індії. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://images.google.ru/imgres?imgurl=http://img0.liveinternet.ru/images/attach/c/>

** Видання, помічені знаком «*», наявні в ресурсному центрі кафедри образотворчого мистецтва (електронна бібліотека)*